

Sysselmannen på Svalbard

Vår ref.
[vår ref]

Dato
17.02.2021

Hørings svar - midlertidig endring av motorferdselforskriften

Vi viser til brev av 26.01.21 hvor Sysselmannen sender på høring forslag til midlertidig endring av § 8 i forskrift om motorferdsel på Svalbard.

Vi viser også til telefonsamtale og epost 11.02.21 hvor miljøvernsjef Kristin Heggelund ga utsettelse på høringsfristen til 22.02.21, som er til stor hjelp for Visit Svalbard.

I oversendelsesbrevet skriver Sysselmannen at endringene vurderes innført for å hindre forstyrrelse av sårbart dyreliv, herunder særlig isbjørn og ringsel. De foreslåtte endringene baserer seg i stor grad på erfaringer fra tidligere år, samt det aktuelle kunnskapsgrunnlaget. Endringer i disse premisene vil kunne medføre justeringer i de foreslåtte reglene.

Vi anerkjenner at dyrelivet på Svalbard skal ha vern, og er enig i at det skal være regler som skjermer naturmiljø og dyreliv for unødige forstyrrelser. For reiselivsnæringa som Visit Svalbard representerer er naturopplevelser kjernen i reiselivsproduktet. Vi oppfordrer derfor til å se på hvordan aktivitet kan utøves uten å forstyrre dyreliv – og hvilke verktøy man kan ta i bruk for at dyreliv skal forbli uforstyrret, selv i kombinasjon med ferdsel på sjøisen. Visit Svalbard vil argumentere for at det lar seg gjøre, og vi vil be om at det tas hensyn til at utøvelse av turopplegg som næringsvirksomhet kan gjøres innenfor dette mulighetsrommet.

Prosess

De tre foregående sesongene har Sysselmannen innført midlertidige ferdselsforbud i områdene Billefjorden, Tempelfjorden og Van Miljenfjorden (Rindersbukta og Fridtjovhamna).

Visit Svalbard har også foregående år foreslått dialog og samhandling før midlertidige ferdselsforbud sendes på høring. Bakgrunnen for forslag om dialog er at lokal reiselivsnæring representerer erfaring og kunnskap vi ønsker skal inngå i kunnskapsgrunnlaget til Sysselmannen, samt mulighet for et tidlig varsku om endringer som Sysselmannen vurderer. Vi har en forhåpning om at dialog og prosess vil gi gjensidig innsikt og forståelse, og at tiltak vurderes ut fra en slik kontekst.

I prosess og dialog med Sysselmannen ønsker Visit Svalbard å finne løsninger som ivaretar både naturverdier og grunnlag for næringsaktivitet. Vi tror at prosessene forbedres via dialog og forutsigbarhet - ut over at forslag sendes på høring, og at midlertidige forslag fremmes på årlig basis.

For fremtiden ber vi konkret om at Visit Svalbard, og evt andre relevante parter, involveres i arbeidet med høringer før dokumentene skrives og sendes på høring. Dette vil tilføre forarbeidet innsikt og kompetanse på det feltet som skal reguleres, og prosessen og resultatet vil bli bedre med en mer åpen og inkluderende fremgangsmåte.

Føringer for reiselivets aktivitet og interesser

Vi anerkjenner at målene for Svalbardpolitikken ligger fast, og at det er denne måloppnåelsen reiselivsnæringa skal bidra til. Reiseliv er videre en av basisnæringene i Longyearbyen, og må derfor ha mulighet for aktivitet og utvikling.

Innenfor disse rammene må det imidlertid være handlingsrom til å utvikle virksomhet knyttet til reiseliv. Det er viktig at disse mulighetene utnyttes på en måte som gir gode og forutsigbare rammebetingelser for slik virksomhet.

Vi mener at innenfor dette mulighetsrommet kan utviklingen skje i tråd med myndighetenes intensjoner, som gir grunnlag for bærekraftig aktivitet.

Miljøforvarlig og sikker ferdsel

Turoperatørene Visit Svalbard representerer utøver sin organiserte aktivitet innenfor forvaltningsområde 10 jf forskrift om turisme på Svalbard. Ferdsel med scooter vinterstid er en viktig hovedaktivitet, og et svært viktig grunnlag for økonomisk verdiskapning og derigjennom et viktig bidrag til helårlig drift.

Lokal reiselivsnæring jobber seriøst og skikkelig med miljøforvarlig produktutvikling og gjennomføring, i tråd med naturverdier, sikkerhet og sterk opplevelseskvalitet.

Gjennom flere år har Visit Svalbard jobbet med kvalitetssikring og profesjonalisering av aktivitet, og har derfor utviklet bransjespesifikke regler og veiledninger for gjennomføring av organiserte turer. Medlemmer i Visit Svalbard er forpliktet til å følge retningslinjer for organisert ferdsel på Svalbard, i tillegg til gjeldende lover og forskrifter. På denne måten ivaretar organisert lokal reiselivsnæring egne og myndighetenes krav til sikkerhet og kvalitet. Turoperatørenes aktivitet og ferdsel er skånsom og trygg, samtidig som gjestene får godt utbytte av opplevelsesproduktene.

Sesongen 2021

Som illustrasjon på omfang denne sesongen viser vi til aktivitet i uke 7. Denne uka var det 148 gjestedøgn i snitt pr dag. Disse gjestene hadde forhåndsbooket 47 aktivitet. I gjennomsnitt var det 16 gjennomførte scooterturer pr dag.

Sysselmannen skriver at på grunn av den pågående situasjonen med covid-19 er omfanget av ferdsel fra reiselivet den kommende sesongen noe usikkert. Sysselmannen skriver videre at det likevel må tas høyde for at aktiviteten vil ta seg opp ut over våren.

Med bakgrunn i aktuell situasjonsbeskrivelsen og lav trafikk på sjøisen, vil grensesnittet bærekraftig utvikling av naturbaserte opplevelser, og vern av naturverdier derfor la seg kombinere.

Forutsetninger for organisert lokal turisme

Visit Svalbard representerer 70 medlemmer, hvor vel 30 av disse er turoperatører. I medlemsporteføljen er det 8 bedrifter som har regulære turer i de aktuelle fjordene I tillegg er det 2-3 operatører som også tilrettelegger for «skreddersøm» av turer i disse områdene.

Ferdsel er en forutsetning for næringsaktivitet og verdiskapning. Og det viktigste innholdet i produktene er naturverdiene og opplevelsene. Vi har derfor stor interesse for at naturverdiene vernes, men vi er opptatt at av å finne grensesnittet mellom vern og grunnlag for opplevelser og verdiskapning.

Visit Svalbard argumenterer for organisert ferdsel for våre medlemsbedrifter. Vi håper våre synspunkter vil føre fram og at Sysselmannen tar hensyn til våre forslag når Sysselmannen vurderer å innføre midlertidige endringer i motorferdselen våren 2021.

Ta i bruk flere verktøy:

- Organisert turoperatører med lokal forankring må gis mulighet til ferdsel på sjøis, som del av et reiselivsprodukt og som del av naturbasert opplevelse. Ferdsel og kryssing av sjøis er en svært viktig mulighet, for å kunne tilby naturbaserte opplevelser gjennom vinteren.
- Lokal kommersiell organisert aktivitet som utøver miljø- og sikkerhetsforsvarlig ferdsel jf bestemmelser og retningslinjer må prefereres ifht uorganisert og/eller ikke lokalbasert aktivitet.
- Ett eller flere virkemiddel må vurderes tatt i bruk (individuellt eller i kombinasjon) for å hindre forstyrrelse av sårbart dyreliv, særlig isbjørn og ringsel, istedenfor kun stenging av motorisert ferdsel på sjøis.

Konkrete forslag:

- Differensiering av ferdsel mellom ulike brukergrupper. Turoperatører som er medlem i Visit Svalbard må gis mulighet til å ferdes på sjøis og inn mot brefront, det gjelder særlig på Tempelfjorden.
- Korridor mot brefront på Tempelfjorden (60-100 meter bred), på sjøisen langs østsiden av fjellfoten fra Fredheim til brefronten.
- Avstand mot brefronten på Tempelfjorden (200-300 meter)
- Ferdsel tillatt i korridoren mellom kl 09.00 – 19.00
- Veiledning, informasjon om sikker ferdsel, regler for ferdsel og dyreliv fra Sysselmannen
- Tilstedeværelse i områdene fra Sysselmannen.

- Dialog; utveksling av erfaring, observasjoner og informasjon om evt overtramp, brudd på bestemmelser og uønsket adferd/ferdsel mellom Visit Svalbard/turoperatørene og Sysselmannen gjennom sesongen.
- Sanksjonsregime innføres for brudd på forskriften.

Prinsippet om korridorer er allerede tatt i bruk i forslaget fra Sysselmannen, og vi ber derfor om at det etableres en korridor på Tempelfjorden inn mot brefronten som beskrevet ovenfor.

Omfattende regulerings situasjon

Et tydelig og forutsigbart regelverk er en viktig forutsetning for god forvaltning av miljøforsvarlig næringsdrift på Svalbard, og reiselivsnæringa er avhengig av forutsigbare rammevilkår som legger til rette for bærekraftig utvikling.

Myndighetene har igangsatt mange og omfattende reguleringsprosesser på Svalbard som virker i samtidighet. Disse vil samlet sett og individuelt få konsenser for næringa, reisemålet, lokalsamfunnet, verdiskapning, utviklingsmuligheter mv. Konsekvensene av de samlede reguleringene må derfor også vurderes mht hvordan de virker i samtidighet og forsterker og/eller motvirker hverandre.

Det er utfordrende å få helhetlig innsikt i hvordan de ulike reguleringene vil virke i samtidighet, og vi ber derfor om at myndighetene tar hensyn til at både tungoljeforbud, sertifiseringsordninger og forslag til utvidelse av Nordenskiöld Land nasjonalpark, inkl. forskrift om Nordenskiöld Land nasjonalpark - og andre varslede justeringer av miljøregelverket, vil påvirke reiselivets mulighet til å bidra til utvikling og lokal verdiskapning på Svalbard.

På tross av komplekse, omfattende og krevende prosesser som pågår samtidig, vil Visit Svalbard bidra konstruktivt i dette arbeidet. Det samme gjelder fremtidige høringsprosesser.

Vi vil i tillegg ta initiativ til en diskusjon om retning, rammer og muligheter for bærekraftig og fremtidsrettet reisemål- og produktutvikling, når reiselivsnæringa skal gjenoppbygges og videreutvikles etter den pågående krisen.

Med vennlig hilsen
for Visit Svalbard

Ronny Brunvoll

Daglig leder

Trine Krystad

nestleder